

טעימות הדף היומי

עם הרב אברהם משה הלוי רוט
הלערות והוספות: a0527652027@gmail.com

שיעורי "טעימות" מיועדים ללומדי הדף היומי המבקשים להעשיר את הלימוד עם נושא מעניין לקחת הביתה". הם כוללים נושאים לדיון, פולמוסים, חיזוקים, לקחים, קושיות, הקשרים לפרשת השבוע והמועדים, ועוד ועוד. מטרת השיעורים לעורר שיח תורני גם לאחר שהלימוד הסתיים. בבית או בעבודה, עם האשה או הילדים, בשבתך בביתך ובלכתך בדרך.

השיעורים נמסרים באולפני "קול הלשון" וניתן לצפות בהם באתר, או להקשיב בטלפון 03-6171111 ולהקיש ברצף (משמאל לימין): # 41670658 *

לתגובות והערות, ולקבלת הגליון בקביעות: a0527652027@gmail.com
הפקת הגליונות כרוכה בהוצאת משאבים רבים של עריכה וגרפיקה, ניתן להשתתף בעלויות ובזכויות!

בברית הזאת כי מחל להם על פי התנאים האלו..."

הרי לנו שבהר סיני, לאחר הקמת המשכן, נכנסו בני ישראל מחדש בברית עם הקב"ה "באלה ובשבועה". כנראה על ברית זו כוונת הגמרא כאן "חזרה שבועה לסיני" וכן במקומות אחרים "מושבע ועומד מהר סיני".

מהדף לפרשה | תרתם וגיניתם

שמעון בן טרפון דרש "ותרגנו" – תרתם וגיניתם. וצריך להבין, מדוע מזכיר הכתוב שוב ש"תרתם" הרי את זה כתב בפירוש לעיל מינה, כל פרשת שילוח המרגלים, וכאן בא לתאר את הגנאי שגיננו ולא את מה שתרו את הארץ. **יש כאן משמעות שה"תרתם" מחמיר את התביעה על ה"גיניתם"**. וצריך להבין תוכן הדבר.

ונראה לבאר הדבר עפ"י ביאורו הנפלא של דודי זקני הגאון הגדול רבי חיים יעקב לוי זצ"ל, שהיה מדקדק שבכל הפרשה לא נזכר לשון מרגלים וריגול רק לשון תיירים ותיור, 'ויתורו' את ארץ כנען. ויעלו 'ויתורו' את הארץ.. וישבו 'מתור' הארץ... ויוציאו דיבת הארץ אשר 'תרו' אותה... ויש לעיין למה לא נקטה התורה בפרשתנו לשון 'ריגול' כמו שכתוב בפרשת דברים בתוכחת משה 'ויפנו ויעלו ההרה.. וירגלו אותה.. וכן בהפטרת הפרשה 'וישלח יהושע... שנים אנשים מרגלים'.

מושבע ועומד מהר סיני - מתי בדיוק הושבעו?

וביאר שיש **שני חילוקים בין מרגל לתייר**, האחד, שהמרגל מבקש לראות את ערוות הארץ, חסרונותיה ומקומות התורפה בבטחון בכלכלה ובחברה, ואילו ה**תייר מבקש להתבונן ביופי הארץ, מעלותיה ושבחיה**. אפילו התיירים המטיילים בארצות נחשלות, יראו את שבחיה ומעלותיה של אותה ארץ. למשל, התיירים באפריקה לא יתבוננו בפרימיטיביות ובנחשלות של יושביה, אלא יתפעלו מן התרבות השבטית העתיקה ומאורח חייהם הייחודי שהשתמר אלפי שנים... וזה מפני שבאו

ביאור | אימתי נשבועו בהר סיני

בדף שלנו אנו מוצאים את הביטוי "חזרה שבועה לסיני" מפרש רש"י "לשבועת הר סיני שהשיבוע הקב"ה את ישראל על "לא תגזול" והוא יפרע מן הכופר ממון לחבירו".

היכן מצאנו במעמד הר סיני שהקב"ה השיבוע אותם?

יתכן שאין הכוונה למעמד הר סיני אלא לברית השניה שכרת הקב"ה עם ישראל בהר סיני, כעבור כמעט שנה ממעמד הר סיני, הברית הזו היתה באמצעות "אלה ושבועה" שהטיל הקב"ה על ישראל בפרשיות בהר – בחוקותי.

כך מפרש הרמב"ן בתחילת פרשת בהר: "ביאור הענין, כי בתחילת ארבעים יום הראשונים של לוחות הראשונות כתב משה בספר הברית את כל דברי ה' ואת כל המשפטים הנאמרים שם ויזרוק דם הברית על העם (שמות כד ח), וכשחטאו בעגל ונשתברו הלוחות כאילו נתבטלה הברית ההיא אצל הקדוש ברוך הוא, וכשנתרצה הקדוש

ברוך הוא למשה בלוחות שניות צוהו בברית חדשה שנאמר (שם לד י) הנה אנכי כורת ברית... **ורצה הקדוש ברוך הוא להחמיר עליהם בברית הזאת השנית שתהיה עליהם באלות ובקללות...** וכאשר השלים אמר להם: עוד צוה אותי השם בהר סיני לפרש לכם השמיטה והיובל ולכרות לכם על כל המצוה והמשפטים **ברית חדשה באלה ובשבועה**. ולא הוצרך עתה שיזבח זבחים ויזרוק חצי הדם על העם וחצי הדם על המזבח כאשר עשה בראשונה, אבל קבלו עליהם הברית הראשונה **באלות ובקללות אלה**. וזה טעם "אשר נתן ה' בינו ובין בני ישראל בהר סיני" (להלן כו מז), כי הוא הנותן להם

כתיירים, וכל תופעה ייחודית שהם רואים בה, מקבלת פירוש של טובה וברכה, וכמו שאמרו חז"ל על הפירות העצומים שראו בה שהיה להם לראות מזה את טובת הארץ ואילו הם ראו בכך גנות שכשם שפירותיה משונים כך עמה משונה. אפשר להסתכל על הצפיפות בבני ברק בשלילה, איזה צפוף!... ואפשר להתפעל – כל כך הרבה יהודים יראים ושלמים!...

תייר שמסתובב ברחובות העמוסים של הודו, לא מתלונן על הצפיפות, הוא מתפעל ממנה: איזו עוצמה! אלפי בני אדם חוצים את הכביש בבת אחת... איך הם לא נתקלים אחד בשני?!... אני חייב לצלם את זה!...

יש לי חבר, ר' איצלה אייזנשטארק הי"ו, שטייל באפריקה הלוהטת. הוא הסתובב בג'ונגל, בג'יפ פתוח, השמש קפחה על ראשם והם צהלו ושמחו... מה קרה? הם באפריקה! אריות הסתובבו סביב הג'יפ שלהם, נמרים התרוצצו להם בין הרגליים, ג'ירפה שירבבה את ראשה לתוך התיקים שלהם... והם כל כך שמחו, צילמו, תיעדו, שלחו לכל החברים... מעניין מדוע כאשר היתה מכת עכברים בסביבת ביתם הם לא התלהבו כל כך מהמאורע הנדיר והמרגש שעכברים מתרוצצים להם בין הרגליים... כי אז הם לא היו בטויל, הם היו במציאות. במציאות אנשים לא מוכנים לראות בעלי חיים נושכים בקרבתם, אבל לתיירים – הכל נראה מקסים ומדהים.

פעם אחת ליוויתי את סבא שלי, החבר רבי דוד בונם סומפולניסקי זצ"ל, להעלות על קברה של אמו מרת חנה דבורה ע"ה בבית הקברות בבני ברק, ששוכן בקצה רחוב חזון איש. היתה זו שעת צהריים, ילדי בני ברק יצאו בהמוניהם ממוסדות הלימודים, רכבי ההסעות העמיסו עוד ועוד ילדי חמד, והרחוב היה פקוק מאד.

נהג המונית, עמו נסענו, היה קצר-רוח "איזה פקקים יש כאן!" סבא שלי מיד הגיב לו: "ברוך השם! איזה פקקים יש כאן! אתה יודע שלפני שבעים שנה, הגעתי לרחוב הזה מראשון לציון כדי לשאול את החזון איש שאלה. החזון איש התגורר בקצה הרחוב הזה ממש (לכן נקרא לימים הרחוב הזה על שמו), ירדתי באוטובוס ב"כביש השחור" – ז'בוטינסקי והלכתי ברחוב רבי עקיבא, משם נכנסתי לרחוב הזה שלא היה אלא שביל עפר לא-סלול. מה אגיד לך, כשיצאתי מהבית לבשתי חליפה כהה וכשחזרתי הביתה אשתי לא הכירה אותי... הייתי לבוש בחליפה לבנה לגמרי!... הכל היה כאן שמש וריק, שהתמלאתי כולי באבק... והיום, הנה תראה, יש כאן פקקים! כמה ילדים! ברוך השם!..."

הבית היהודי | באהלים – באהלו של מקום!

שמעון בן טרפון דורש "ותרגנו באהלים" – באהלו של מקום, ופירש רש"י "גיניתם את המקום שהשכין את שכנתו

לתייר ולזון עיניהם ביופי הארצות ומעלתם להשביע נפשם ולהרחיב דעתם, לכך מבקשים הם למצוא את מעלות המקום וייחודיותו.

החילוק השני בין תייר למרגל – שהתייר מספר על תגליותיו וקורותיו לכל ידידיו וחבריו, ומשתף את כולם בהנאה בנפלאות הארצות שנסע בהם, ואילו המרגל אינו מודיע לכולם את ממצאיו אלא חוזר למפקדו ששלח אותו למשימתו ומדווח לו על נקודות החולשה של האויב, וכמו שכתוב בהפטרה אצל מרגלי יהושע 'וישובו שני האנשים וירדו מההר ויעברו ויבואו אל יהושע בן נון ויספרו לו את כל המוצאות אותם', לו – סיפרו בסוד שיח, ולא לאחרים.

והסיבה לזה, מפני שהמרגל אינו מבקש לגלות את חולשת הארץ מחמת רוב שנאתו אותה, אדרבה גם הוא כהתייר אוהב מאד את הארץ וחומד לכבוש אותה, אלא שלצורך הכיבוש צריך הוא לחפש את חולשותיה וחסרונותיה, אבל אין זו סיבה לשיח המוני על מגרעותיה של הארץ הנחשקת.

המרגלים, אמר דו"ז הגר"ח"י לוי"ן זצ"ל, ביקשו מלכתחילה ממשה 'לחפור את הארץ' [כלשון הכתוב בדברים], כוונתם היתה לרגל בשביל להקל על הכיבוש הצבאי, כמוש"כ הרמב"ן כאן, אבל משה רבינו לא הסכים לכך, ושלחם 'לתור את הארץ' כלומר לחזות בזיו יופיה ומעלותיה של הארץ המובטחת, ולפרסם את מעלותיה בקרב בני ישראל השואפים אליה ומשתוקקים לפריסת שלומה.

ואילו המרגלים נקטו מצד אחד כתיירים, שכן הם לא שבו בסודיות לאהל משה להשיבו דבר, אלא שיתפו את כל הקהל והסתובבו בין אהלי בני ישראל כל הלילה לספר על קורותיהם, אך מאידך, היו כמרגלים המבקשים למצוא חסרונותיה ומגרעותיה של הארץ.

וזה היה עיקר חטאם, כי אם היו מתנהגים כמרגלים, היה אפשר להבין שמבקשים הם למצוא חסרונות הארץ כדי לסייע בכיבושה, אבל מכיון שהם התנהגו כתיירים ולא כמרגלים, היה להם איפוא לראות את מעלות הארץ כדרך התיירים המתפעלים ממעלותיה ולא כמרגלים מבקשי חסרונותיה.

עד כאן דברי דו"ז הגר"ח"י זצ"ל.

לפי זה מה מאד ימתקו דברי שמעון בן טרפון בדף שלנו "ותרגנו – תרתם וגיניתם". מאחר ש"תרתם" ולא "ריגלתם" אם כן מדוע אחר כך "גיניתם"? הרי התיירים מבקשים לראות את מעלת הארץ ולא חסרונותיה!

לקח | להיות תייר בארצנו!

אוהבי ארץ ישראל מתבוננים בה באהבה ובהתפעלות

איוב (כט, ד) שמתאר את מצבו השלם ברוחניות ובגשמיות לפני בוא הייסורים עליו:

מִי יִתְּנֵנִי כִּיְרֵחִי קָדָם כִּימֵי אֶל־לוֹהֶה יִשְׁמְרֵנִי: בְּהִלּוֹ גֵּרוֹ עָלַי רֵאשִׁי לְאוֹרוֹ אֶלֶךְ חֶסֶן: כִּי אֲשֶׁר הָיִיתִי בְיָמֵי חֶרְפִי בְּסוּד אֶל־לוֹהֶה עָלַי אֶהְלֵי: בְּעוֹד שֶׁ-דֵּי עֲמָדִי סְבִיבוֹתֵי נִעְנִי."

מפרש רש"י שם: בסוד א-לוה עלי אהלי - **כשהיו כשרי הדור באים לאהלי להווסד בדברי הקדוש ברוך הוא בתורה ובגדר סיג לשעה...** היינו שהתעסקותם בתוך אהלו בדברי תורה ויראת שמיים החשיבה את אהלו כמקום אשר "א-לוה עלי אהלי". על אחת כמה וכמה בית יהודי שעוסקים בו בדברי תורה ובמצוות, בעסק גידול הילדים בדרך ה', בדברי אהבה ושלוש בין איש לאשתו, כמה קדושה שורה באוהלינו!

הערצה | **עבד מלך – מלך!**

בגמרא שלנו מבואר שכל מה ששייך לארץ ישראל נחשב "גדול". לכן, למרות שנהר הפרת הוא הקטן מבין ארבעת הנהרות, הוא נקרא "הגדול", כי עבד מלך – מלך.

זאת אומרת שהאהבה וההתלהבות שלנו מארץ ישראל צריכה לגרום לנו להחשיב כל דבר ששייך אליה, כמשהו גדול, יקר ונחשב!

סיפר לי ידידי ר' העניך שווינגער שפעם אחת התארח בחו"ל אצל יהודי אחד, והנה הוא רואה שם מנהג משונה: הוא ניגש לפתוח בקבוק יין, אבל לפני זה אסף את כל ילדיו, **כולם רכנו לעבר הבקבוק**, וכאשר נחלץ פקק השם ונפתח הבקוק, **נשמו כולם נשימה עמוקה, והפטירו בהנאה "אה!... איזה תענוג!... וחזרו למקומם... מה קורה כאן?**

בעל הבית הסביר לו: זהו בקבוק מארץ ישראל. נמצא שכאשר "פקקו" את הבקבוק "נלכד" בו בהכרח מעט אוויר מארץ ישראל, מעל מפלס היין... לכן, **כאשר אני פותח בקבוק חדש, זו הזדמנות להטעים את כל הילדים שלי ממעט "אווירה דארץ ישראל"** אשר נודע סגולתו להחכים ולרומם...

השוואה | **מיץ ענבים "קדם" או "כרמל"? שאלה מעליבה!**

אני מכיר יהודי שמאד אוהב **לאכול מצות** שנותרו לו מחג הפסח. מדוע? משום שהן מתבואות ארץ ישראל... החלות והלחמים בימינו נאפים מחיטה מיובאת, אשר טעמה לא ערב לו כל כך, ואילו המצות נעשות מתבואות הארץ – **זה טעים פי כמה וכמה!...**

כאשר מגישים ליהודי מיץ ענבים מכרמי הרי יהודה ומיץ

ביניכם". ובהגות הב"ח הביא גירסה אחרת "שהשכין אהלו ביניכם".

אכן נראה שלפי הגירסא שלפנינו ברש"י בא רש"י לומר ש"אהליכם" הוא "אהלו של מקום", באשר הקב"ה משרה שכינתו ביניכם. והיינו שבא שמעון בן טרפון לבאר מהי ההדגשה של משה רבינו שריגנו באהליהם, ומה אכפת לך היכן התלוננו. על זה בא ואמר שהרי אהליהם היו בתי מקדש מעט, שה' השרה שכינתו ביניהם, נמצא שהם דיברו על ה' בתוך בית מקדשו!..

שוב ראיתי **שרבינו יחזקאל סרנא זצ"ל** בדליות יחזקאל גם הלך בדרך זו ששמעון בן טרפון מלמדנו שאהליהם היה אהלו של מקום וכאשר חטאו בתוכם סילקו את השכינה משם.

ומסיים רבי חצ'קל: **"ולפי זה יאיר לנו אור חדש בחביבות ה"שלוש בית" שאינו רק מעלה ושלמות בבין אדם לחברו, אלא שהוא גם שלמות בבין אדם למקום, כי ה"שלוש בית" הוא המשכין שכינה באהלם, וכל פגם שהוא בתכלית השלמות של שלום בית כביכול, מגרש השכינה"**.

העמקה | **סוד א-לוה עלי אהליהם**

באמת, שני הגירסאות ברש"י משתלבות זה בזה. כי מה ששרתה שכינה בתוך אהליהם של כל אחד ואחד, הגיע על ידי שנתן הקב"ה את אהלו, המשכן, ביניהם.

והדברים מבוארים בלשונו הזהב של הרמב"ן בהקדמה לחומש שמות, שבא לבאר השייכות בין פרשיות המשכן ל"ספר הגאולה": והנה הגלות איננו נשלם עד יום שובם אל מקומם ואל מעלת אבותם ישובו. וכשיצאו ממצרים אף על פי שיצאו מבית עבדים עדיין יחשבו גולים כי היו בארץ לא להם נבוכים במדבר, וכשבאו אל הר סיני **ועשו המשכן ושב הקדוש ברוך הוא והשרה שכינתו ביניהם** אז שבו אל מעלות אבותם **שהיה סוד אלוה עלי אהליהם** והם הם המרכבה ואז נחשבו גאולים, ולכן נשלם הספר הזה בהשלימו ענין המשכן ובהיות כבוד ה' מלא אותו תמיד".

הרי שמכוח עשיית המשכן והשראת שכינתו יתברך ביניהם הגיעו למעלת אבותם ש"סוד אלוה עלי אהליהם" וממילא נחשבו גאולים ולא גולים, כי כבר אינם בארץ לא להם נבוכים במדבר, אלא מתגוררים באהלו של מקום!

לפי"ז יש לבאר טענת "תרתם וגיניתם באהלו של מקום" במובן נוסף: מדוע אתם חוששים מ"ארץ אוכלת יושביה", הרי גם עתה אתם במדבר ומכל מקום אינם נחשבים לגולים כי אהליכם הוא אהלו של מקום, ומה נפק"מ אם יהיה האוהל במדבר נחש ועקרב או בארץ אוכלת יושביה.

והנה הביטוי המרטיט "סוד א-לוה עלי אהליהם" לקוח מדברי

– וישבתם בה", הוא איננו "יושב הארץ", שהרי אילו היה מיושביה בהכרח היתה מצאת חן בעיניו.

איך זה עובד? מדוע חן המקום על יושביו? כי אנחנו איננו "נייטרלים", איננו מדענים. למרות שביני לבינכם – אם גיעו מדענים לבדוק, אני בטוח שהארץ הזו תצא הכי נפלאה. אבל זה לא מעניין אותי, אנחנו מדברים כאן על אהבה, על התאהבות.

כשאתה מספר לי על היופי של שוויץ לעומת ארץ הקודש, אני מרגיש כאילו אתה מספר לי באמצע החתונה שלי עם כלתי המקסימה על מעלותיה של הכלה מהאולם הסמוך... אתה לא מתבייש? זה ממש דוחה!.. הכלה שלי הכי מושלמת בעולם! ותפסיק לדבר איתי על "כלות" אחרות, גרמניה או איטליה, ספרד או תימן – רק השמות הללו מעוררות בי רוגז וכעס, סלידה ושנאה, אתה יודע כמה דם יהודי נשפך על ידי ה"כלות" הללו? גועל נפש.

כשאני רואה את האלפים הקרים, זה מעורר לי את זכרון היופי הקר והנוקשה של אירופה. פנים מחוטבות, שיער בהיר, עיניים תכולות, ו...רצח בעיניים. כך הם רצחו אותנו, מתוך סדר קפדני, שמירה על הגיינה ונימוסים. אפשר להקיא. ערי ה"תרבות" המערבית, היו מוקד לרציחות ורדיפות, שנאה ומיאוס. אי אפשר להתפעל מהיופי האירופאי – היופי הקר הזה הרג את הסבים והסבתות שלנו.

כשאני רואה את ארצות ערב הלוהטות, מלאות בריחות של תבלינים, בחמימות ערבית מזמינה, שמש קופחת, אדים של נרגילות, אני נזכר באש הבוערת בעיניים המטורפות של המרצחים הישמעאלים. איזו חום! איזה התפרעות! פרא אדם. איך אפשר להנות שם מהלהט הזה ששחט את האחים שלנו? ...

אין עוד מקום בעולם ממוזג כמו הארץ שלנו. קיבוץ גלויות של יהודים מכל הארצות שמתמזגים יחד, בארץ ממוזגת, עומדת בין שלוש יבשות, כוללת מדבר לוהט והרים מושלגים, הרים ושפלה, נהרות ונחלים. קטנה, קטנה, אבל עיני כל העולם לטושות אליה. אבן יקרה במרכז הכדור. אם תסתובב בכפר נידח במזרח הרחוק ותספר שאתה גר בירושלים... כולם ידעו על מה אתה מדבר... אתה יודע שיש מחלת-נפש ייחודית לירושלים "סינדרום ירושלים", גויים מכל העולם מגיעים לכאן, ומרוב תשוקה לקדושתה הם משתגעים!.. לא המצאתי את זה... תברר!.. אז אתה רוצה שאתפעל ממגדל מתכת בפריז? מה ההבדל בינו לבין עמוד חשמל מרכזי? ...

מעשה | בבקשה בלי תמונות!..

אני מכיר תלמיד חכם גדול שאחד מבניו היה צריך לעבור טיפול רפואי באיטליה. הרב ורעייתו עמדו לטוס יחד עם

ענבים מאמריקה... זה טעם כל כך שונה! באיזה מובן? תלוי... אם אתה מאוהב באמריקה אתה תגיד "המיץ האמריקאי קליל וחמצמץ, הוא זורם בגרון כמו משקה קל, לעומת המיץ הארצישראלי שהוא סמיך מאד ומתוק מתוק... אבל אם אתה מאוהב בארץ ישראל אתה תגיד "המיץ האמריקאי דליל וחלול, זה כמו מים... המיץ מארץ ישראל מלא טעם וארומה, עסיסי ומתוק. א-מחייה!.."

זה נקרא "עבד מלך – מלך". כל מה ששייך לארץ ישראל – יש לו הופעה מלכותית ומיוחדת!

השקפה | אסור לחשוב ששוויץ יותר יפה?

בחודשים הללו אנו שוקדים על תכנון חופשת הקיץ המשפחתית שלנו. אני מאד רוצה לנפוש בחו"ל, כמו כולם, אבל בעלי לא מוכן לצאת מארץ ישראל. אילו הוא היה חושש חששות הלכתיות, החרשתי, אני לא מומחית כמוהו בענייני הלכה, אבל הוא גם מעוות את פניו בסלידה ואומר: חוץ לארץ...!

סליחה?! אסור לי לחשוב שהרי האלפים יותר מרשימים ומפוארים מהר הכרמל? אסור לי להכיר במציאות שפריז היא יפהפיה? עם בתי הקפה, המוזיאונים, הארמונות העתיקים, מגדל אייפל המרשים... אני חושבת שאיטליה נהדרת, יש בה אנשים חמים ואצילים, המטבח האיטלקי כל כך טעים וחכם, היא משלבת עולם עתיק עם חדשנות, הו, איטליה!..

נכון, ארץ ישראל הכי קדושה והכי חשובה, האם בגלל זה אני צריכה לחשוב שהיא גם הכי יפה? ביני לבינך אגלה לך – שאני לא סובלת כל כך את סגנון האנשים כאן, הם מאד "מעורבים" אחד בשני, מתחבקים המון, טופחים על השכם, אכפתיים יותר מדי... צופרים בחוסר סבלנות בכבישים, עוקפים בתור לדואר... כשאני צועדת בשוויץ אני רואה סביבי אנשים סולידיים, מאופקים, סבלניים... אני מרגישה שייכת לעולם הגדול והמתורבת!... למה זה מרגיז את בעלי? זאת עבירה?!

הגמרא בסוטה אומרת: אמר רבי יוחנן, שלשה חינות הן: חן מקום על יושביו, חן אשה על בעלה, חן מקח על מקחו. מפרש רש"י: חן מקום על יושביו – ואפילו הוא רע נראה להם טוב. חן האשה – תמיד על בעלה ואפילו היא מכוונת נושאת חן בעיניו.

מי שאוהב משהו או מישהו נראה בעיניו כטוב ויפה. כל חסיד יתאר את הרבי שלו כיפה תואר שמראהו כמראה מלאך אלקים. מדוע? כי הוא אוהב אותו, ממילא הוא רואה בו את החן והיופי, ההוד וההדר.

מכיון ש"חן המקום על יושביו" נמצא שמי שאין ארץ ישראל מוצאת חן בעיניו – מבטל מצות "ישוב ארץ ישראל

מה זה (? למצלמה, ותכננו סיורים ומסלולים. אותנו ת"ח
כמובן הצטרף לטיולים ולסיורים, אבל היתה לו בקשה אחת:
תשתדלו בבקשה שהמצלמה לא "תלכוד" גם אותי. מדוע?
**"אני לא רוצה מזכרת מכך שהייתי בחוץ לארץ... אני מעדיף
לשכוח את זה..."**

בנם הבחור לשבוע ימים ברומא. האמא ובנה התכוננו במרץ
לטיול הגדול, אם כבר נוסעים לשם – אפשר להנות אגב זה
מסיורים בסביבה... הם רכשו "מדריך למטייל באיטליה" עב
כרס (באותם ימים עדיין לא התפתחה הרשת המקוונת, וזו
היתה הדרך להכין את הטיול...) רכשו הרבה פילמים (זוכרים